

in.ihned.cz/cr

lem celého původního brodského rynku z druhé poloviny 13. století, a to i přesto, že Havlíčkův Brod v dějinách postihlo několik přírodních katastrof a válečných konfliktů.

Stejně jako v jiných městech byly pod hlavním náměstím a zdejšími domy vyhloubeny podzemní chodby. Podle legendy se právě podzemními chodbami dostali do města Švédové, když předtím nemohli překonat městské hradby. Havlíčkově náměstí púli na dva trojúhelníky hlavní silnice, která kopíruje původní trasu obchodní cesty – ta vedla od dřevěného krytého mostu přes Sázavu, dolní městskou branou na sever přes náměstí a město opouštěla jeho horní branou. Od 13. století byl Brod opevněn městskými hradbami, dodnes se ale dochovaly jen části hradeb s baštami, které pocházejí pravděpodobně z 14. století. Městskou dominantou v severní části náměstí je původně gotický kostel Nanebevzetí Panny Marie ze 13. století, který nechal vybudovat řád německých rytířů. V letech 1633 až 1637 byl přestavěn ve stylu baroka a v této podobě se dochoval dodnes. Z ochozu kostelní věže je nádherný výhled na město, ve věžních útrokách se navíc nachází nejstarší ulitý zvon v Čechách „Vilém“ z roku 1305. Kostel zaujme i svou interiérovou výzdobou, dochovaly se velmi hodnotné fresky a obrazy, z nichž jeden (obraz Anděla-strážce na postranním oltáři) je autorsky přičítán Karlu Škrétovi.

Podíváme-li se z kostelní věže úhlopříčně přes Havlíčkově náměstí, upoutá nás renesanční stavba, původně gotická radnice s hodinovou věží. Kromě erbu města skýtá průčelí domu, který byl stavebně upraven v 17. století, i lidskou kostru s kosou a latinským nápisem „Qua hora nescis“ (Kterou hodinu nevíš).

To bylo tak. V roce 1472 oblehli Brod Jihlavští a protože tehdejší městské hradby nebylo možné překonat, podplatili hlásného Hnáta, aby jim v noci

odemkl dolní bránu. Hnat tak učinil a na znamení, že je vstup do města volný, zatroubil na svou troubu. Brodští se ve strachu, že město zachvátí další požár, vzbudili a město před dobytčnými choutky jihlavských ochránili. Hnáta místní ženy ukamenovaly v obranném příkopu a dodnes místo exekuce připomíná tzv. Hnatův kámen zazděný v novém kamenném mostě přes Sázavu. A aby ani po smrti neměl zrádce klid, jeho kostra dodnes musí vzhlížet z budovy radnice na vzkvétající Brod.

Havlíček a ti druzí

V roce 1832 přestoupil Karel Havlíček z jihlavské školy na brodské gymnázium. O rok později dorazili z Borové i jeho rodiče a Havlíčkův otec koupil na náměstí dům, ve kterém si otevřel obchod se smíšeným zbožím. Na tuto dobu později slavný spisovatel vzpomíná ve svých zápiscích: „Brzy jsem v uličnictví veliký pokrok učinil a drže se vždy jakési slušné meze, byl jsem ve všech věcech jak školních, tak uličnických jeden z nejprvnějších. Pračky, koupání zůstalo mi všech sedm let v Brodě.“ Havlíčkova rodina koupila dům na náměstí č. 19, kterému se do té doby říkalo Rolandovský. Je vystaven v gotickém stylu a novogoticky upraven po požáru v roce 1871, dům je specifický nárožním arkýřem a věžičkou. Dobu, kterou zde strávil slavný literát, připomíná měděná plaketa umístěná na průčelí domu. Právě sem si pro něj přišel proslulý komisař Deder a odvedl Havlíčka do Brixenu.

Protější řada domů na náměstí ukrývá zase rodný dům jiného slavného „Brodáka“ – hudebního skladatele Jana Václava Stamice. Ani Stamicevé původně nepocházeli z Brodu, ze slovinského Mariboru přes Pardubice se do Brodu přistěhoval skladatelův otec, který zde získal post varhaníka. Skladatel a houslista se narodil v renesančním domě (č. 160) ze 16. století, kterému se dodnes říká Rejnovský. Z architektonických skvostů na

INFORMACE

● **Galerie výtvarného umění** sídlí v horní části Havlíčkova náměstí, v domě č. 18, v tzv. Staré lékarně ze 14. století. Ve stálé expozici se nacházejí díla umělců, kteří měli zvláštní vztah k Vysočině. Mezi nimi to jsou především Bohuslav Reynek, Cyril Bouda, Vladimír Boudník, Adolf Hoffmeister, Emil Filla, Jaroslav Panuška, Karel Svoboda, Adrien Šimová či Jan Zrzavý.
www.galeriehb.cz/old/

● **Muzeum Vysočiny** sídlí v Havlíčkově domě na náměstí. Stálá expozice tak mapuje život spisovatele Karla Havlíčka Borov-

ského v tehdejší Německé Brodě. Kromě této expozice muzeum nabízí i stálou sbírku předmětů od pravěku po současnost. Nejvíce zastoupeným obdobím je 18. a 19. století.

<http://sweb.cz/MuzeumVyso-cinyHB/>

● **Krajská knihovna** připravila na čtvrtek 11. března v 18 hodin literární pořad Poklad českých balad, který se uskuteční v sále Staré radnice. Vybrané balady z děl Karla Jaromíra Erbena, Františka Ladislava Čelakovského, Jaroslava Vrchlického a Jana Nerudy bude recitovat Radovan Lukavský.

KAM ZA KULTUROU

Havlíčkův Brod vždy platil za město s atraktivním kulturním programem. Tradiční je například říjnový knižní veletrh, který patří k největším v republice. Na jaře i na podzim se pravidelně konají řemeslné trhy. Přelom

září a října je vyhrazen pěveckému festivalu Bohemia Cantat. 10. března se v Kulturním domě Ostrov představí dětské divadelní, loutkové a recitační kolektivy na akci nazvané Náš pohádkový strom.

FOTO: ČTK

Havlíčkův dům – muzeum Karla Havlíčka Borovského

Magazín IN spolupracuje
s agenturou
Czechtourism